

Szerkesztőségi Iroda:

Nagy-Bocskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybocskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21 szám.

Nagybocskerek, 1899.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVIII. évfolyam. 116. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 12 fr.
Félévre — — — — 6 »
Negyedévre — — — — 3 »
Egy óra — — — — 1 »
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap estl 6 óráig.

Kedd, május 23.

A középiskolák új tantervei.

Nagybocskerek, május 23.

A hazai középiskolák történetében új korszakot nyit meg Wlassics Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi miniszternek a tankerületi királyi főigazgatókhoz kibocsátott körrendelete, végrehajtási utasítása a középiskolai új tantervek életbeléptetése tárgyában.

Ez az okmány egyik legbecesebb kuttorrása lesz a nemzeti műveltség történetének. Mert Wlassics Gyula nemzeti intelligenciát, európai magyart akar nevelni, hogy a magyar társadalom és közélet vezérkara szívében, lelkében művelt és magyar legyen egyaránt. Ez az alap-gondolata ennek az egész tantervrevízió-nak, mely ép oly nagy szakavatottsággal és részletes gondossággal, mint a milyen ésszemű körültekintéssel vitettet keresztül.

A multak tanulságai alapján készült ez a tanterv-revizio. Az eddigi tanterv fejlődését és elért eredményeit tartotta a miniszter folyton a szeméi előtt, mikor ennek a nagy reformnak megalkotásához fogott. Az összegyűjtött tapasztalatokat egy emelkedettebb álláspontból bírálta el és az éles judicium vegykonyháján megtisztult és megszilárdult gyakorlati tapasztalatok gránit-kockáiból állította össze ezt az új középiskolai tantervet.

Mivel a miniszter a legjobbat akarta, éppenséggel nem zárkózott el semmiféle vélemény elől. Ezek előzetesen a legszabadabban nyilvánulhattak. Soha még nem készült reform ilyen széleskörű nyilvánosság mellett, mint ez a tanterv-revizio. Mert Wlassics Gyula dr. abból a helyes

elvből indult ki, hogy ez a tanterv nem csak az iskoláé, hanem az egész nemzeté. Éppen azért minden szakférfiut meghallgatott, kitől csak illetékes véleményt várt. Azt lehet mondani, hogy ez a tanterv-revizio tulajdonképpen az eszmék, a szakismeretek nemes becsvágtyól ösztönzött mérközésének gazdag eredménye. Ennél fogva minden javítás — még ha csupán a részletekre vonatkozik is — a tanítás és tanulás szempontjából a legbecesebb vívmánynak tekinthető.

Ekkora előkészület után a reformot most már csakugyan befejezettnek kell vennünk. Azt elkésett kritikával bolygatni teljesen felesleges és haszontalan dolog. Az ilyen utólagos szakvéleményekre, az ilyen elkésett tervekre és gondolatokra valóban senki sem kíváncsi. A ki igazán jót akar, annak most már csak egy lehet a kötelessége, ugyanis az, hogy ezt az új tantervet a gyakorlati kivitelben teljes odaadással támogassa, elősegítse.

Hisz a miként a mai tantervet, akként ezt az új tantervet is az iskola fogja kipróbálni. Ez lesz a legigazságosabb kritikus. A gyakorlati tapasztalatok fogják igazolni az új tanterv célszerűségét. És ez bizonyára el nem maradhat. Mert ezekre a gyakorlati tapasztalatok gyűjtésére csakugyan bőséges alkalmat nyújt ez az új tanterv, mely habár nem jelent is végleges rendszerváltozást, de azért fontossága mégis igen nagy. Miután ma már körülbelül 150 középiskola követi az állami tanterveket s 45.000 tanuló érzi meg a tanítás rendjének javítását.

Ebben a tekintetben ezuttal csak azt emeljük ki, hogy minden felesleges tanulni-valót az új tantervből kiküszöböltek. El-

lenben a nemzeti tantárgyak, mint a remekírók olvasása alapján tanított magyar irodalom és a magyar nemzet általános története sokkal melegebb felkarolásban részesültek, mint eddig.

A testi nevelés köre is tágult; igen fontos ujtítás a szabadkézi rajz, a természet utáni rajzolás behozatala az ábrázoló geometria helyébe. Valamint a műizlés rendkívüli hathatós fejlesztése céljából a műemlékek méltatása is össze van kapcsolva a rajzitanítással. Ezzel megint egy közelítő lépést tettünk a reáliskolák és gimnáziumok egységesítése felé. Ugy, hogy már igen kevés lesz a különbség a gimnázium és a reáliskola általánosan kötelező tárgyai sorában. A jövő feladata lesz aztán ezt az egységes középiskolát megteremteni. Legalább is ezt a célt megközelíteni.

A „megye vezetői“ cím alatt a „Nagy-szentmiklós“ e hó 21-én vezércikket közöl, melyben minden alapos ok nélkül kikel a vármegye alispánja ellen. Nem akarjuk a t. cikkirót modorában követni, de azt már még sem hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy Magyarországon minden tisztviselő vagy hivatalnok csak akkor teljesítse kötelességét, ha erre akár vidéki, akár fővárosi hírlapok által kényszerítették; mi részünkről azt hisszük, hogy az, a kinek rendben van; a szénája, nyugodtan léphet a közvélemény ítélőszéke elé és nem vesszük senkitől sem rossz néven, ha méltatlan támadásokkal szemben erőlyesen védekezik ott a hol egyedül védekezhetik; ez esetben tehát a trvh. bizottság előtt. — Ez alkalommal különben egy hibánkat is rectificálnunk kell; mert a legutóbbi közgyűlésben az alispán nem azt hangoztatta, hogy ő mulasztást soha sem követett el, hanem azt fejtette ki, hogy miután egy

A „TORONTÁL“ tárcája.

Sportélet a rómaiaknál.

— A Torontál eredeti tárcája. —

Irtá: Várkonyi Béla.

II.

A rómaiak cirkusz-játékai valóságos álcsaták voltak, melyeken az ifjuság teljes fegyverzetben vett részt. A császárság idejében hadcsapatokba volt felosztva a gyalogság és lovasság. A lovagi rendet hat turmába (csapat) osztva, csapattisztek vezényelték, melynek élén rendkívüli díszben a trónutód állott. A lovagi renden kívül a nemes ifjak is részt vettek a cirkusz-játékokban, hol az ugynevezett Trója-játékot mutatták be; ezen kívül állathajszák és gladiátorjátékok is divatban voltak. De mindezeket felülmúlták a kocsi-versenyek. Plinius írja, hogy az itt szerzett babérokat oly nagy dicsőségnek tartották, hogy azzal ékesítették fel tulajdonosaik gyászravatalát is. A fogatokat rendszerint maguk a tulajdonosok hajtották s csak ritkábban a rabszolgák, kik gyakran az itt szerzett érdemeik jutalmául szabadságot kaptak. A győzelmi díj leginkább pálmakoszorú, drága lovagi ruhák s csak kivételesen pénzjutalmakból állottak. Domitian idejében Scorpus nevű kocsi — mint Martialis megjegyzi — egy óra alatt tizenöt zacskó aranyat nyert; egy másik kocsi meg száz ügyvéd jövedelmével felérő jutalmat szerzett; sőt a negyedik században már oly nagy volt a verseny-láz, hogy egész birtokokat is nyertek. Ezenkívül erkölcsi kitüntetések, közel ismerésekben is bőven volt részük. Scorpust Róma és a cirkusz gyönyörének hívták s midőn 27 éves korában meghalt, költeményekkel magasztalták dicsőségét. Martialis elkeseredve említi, hogy az arena oszlopcarnokának léhasága már annyira vetemedett, hogy a nép Scorpus-kultusz-szal s nem a nagy írók epigrammaival foglal-

kozik; kocsi-népek — Scorpus és Incitatus — futó lovaról beszélget s bele nem fárad a fogadásokba. Aranyozott bronz- és kőszobrok lépten-nyomon a cirkusz-kocsisok dicsőségét hirdették, az ő maskara öltözetükben nem kis derűtséget s bosszúságot szerezve az idegeneknek. A művészek versenyezve örökítették meg egy-egy ilyen kiválóbb római jockey-t. Még az utókornak is jutott elég ilyen szobor, okirat vagy kőtábla, melyeken felsorolják a kocsiok és a lovak „erényei“, a totalizátor számai, a nyerevény és kitüntetési összegek. Diocles, Antonius Pius idejében felállított emléken szintén körülmenyesen van megörökítve, ugyszintén Flavius Scorpus is, ki 2048-szor s Pompejus Musclosus is, ki 3500-nál többször győzött.

A kocsiokodás tehát a rómaiaknál művészet volt; volt külön istennőjük is: Eponára. A legelőkelőbb ifjakban is nagy volt a hajlam a jockey-ságra; maguk ápolták és etették kedvenc versenylovaikat, sőt hajtották és kifelgették is azokat. Vitellius, ki ifju korában kocsi volt, Caligula és Neró kegyét a kocsihajással nyerte meg, melyben igazi művész vala. Igen sok más példa maradt fenn, hogy praefectus és consul lett egy-egy kocsiából. Kiváltságok, szabadalmak és kitüntetésekkel ugy elhalmozották s nélkülözhetetlenségük tudata oly nagy volt, hogy féktelenségeik határt nem ismert.

Hiresek voltak az itáliai lovak is, pl. Aquilia és Calabria téres síkságain kiváló fajok tenyészttek; de leghíresebbek a hirpinumi nevelések voltak. Szicíliában szintén nagyon kitünő futó lovak tenyészttek. Voltak még spanyol és afrikai és kappadóciai versenylovak is. Öt éves kora előtt egy ló sem vehetett részt a versenyen s akkor is jól ismerték a cirkusz-paripák genealogiáját, mit egy képzett cirkusz-császár oly lelkesülten szavalt el, mintha Horáciusból idézne. Leggyakrabban négyes fogatokkal futtatták s a győzteseket nyomban felkoszorúzták, ódákkal dicsőítették; sőt mindenki tudja, hogy Caligula

Incitatus nevű futó-ménjét consuli méltósággal díszesítette fel; sőt ha consul „urnak“ futnia kellett, előtte való napokon a szomszédságban is teljes csendet parancsoltak a katonák, nehogy idegei zavarva legyenek. Epiket, midőn kedvenc lovát a verseny pályán elmaradni látta, elajlult; Neró kitünő futóinak öreg korukban kegydíjat utalványozott.

Rendesen négy kocsi versenyezett egyszerre. A kocsiok és kocsisok azon társulat színeit és jelvényeit viselték, melyekéi voltak. A versenystállók a capitolium lábánál mesés fényvel valának berendezve, hol meg egy Caligulanak sem derogált ebédelni. Fehér, kék, vörös és zöld színek voltak kezdetben divatosak, de Domitian még az arany és bíbor színeket, mint kizárólag császári színeket is elrendelte. A színek voltak a pártok jelvényei, melyek félezredéven át harckialtásai voltak a politikai elvadulásnak, sok nyers, sőt véres jeleneteknek. Vitellus, Caracalla, Caligula, Neró, Domitian, Verus és Commodus alatt a legbrutálisabb erőszakoskodást vitték véghez a politikai fractorók, hogy színeik érvényesüljenek. Lázás polgárháboruk közepett is nem az volt a kérdés: hogy ki mi jót tehet a közjóért, a békéért, hanem a színek győzelmének reménye vagy veszteségének aggodalma foglalta el a rabszolgát éppen ugy, mint a szabadokat, az államvallás követőit és a keresztényeket. Hiába intették a keresztény papok a hiveket, hogy a cirkuszokat ne látogassák, mert azok tulajdonképpen a régi istenségek tisztelőit alapítvák: azt felelték, miszerint Isten a gyönyöröket azért adta, hogy azokat meg ne vesszük; sőt Illés profétára hivatkoztak, ki maga is kocsin ment a mennyországba...

Nagy-Szent-Leo, ki Attila hadait Róma falai előtt megállította s visszatérésre bírta, keservesen panaszkodott, hogy az üdvözítő vallás hivei a szent vértanuk sirhalmait felett, cirkuszjátékokban gyönyörködnek. Tetőfokát érte e szenvedély a kelet-római birodalomban, hol valóságos

budapesti napilapban (Egyetértés) az állított, hogy palástolja az ügyészség viselt dolgait, erre vonatkozólag jelentette ki a közgyűlés színe előtt aktákra hivatkozva, hogy őt ebben az ügyben mulasztás nem terheli és a ki az ő működését figyelemmel kíséri, éppen nem állíthatja róla, hogy a szabálytalanságokat elnézné.

HIREK.

Tájékoztató.

Junius 12. Közigazgatási bizottság.
A gőz- és kádifürdő mindennap reggeli 6 órától esti 7 óráig nyitva van; hölgyek részére a gőzfürdő kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon fél 6-tól 8 óráig este urak részére is. Naponta zuhany-fürdő.

— **Kitüntetett telekkönyvvezető.** Az igazságügyminiszter a következő átiratot intézte Müller József nagybecskereki kir. törvényszéki telekkönyvvezetőhöz:

A negyven évi hű szolgálatokért járó díszremlőre való igényjogosultsága megállapítván, annak egy példányát ide mellékelve megküldöm.

Kelt Budapesten, 1899. évi május hó 8-án.

Plósz s. k.

igazságügyminiszter.

A kitüntetés általános örömet keltett várososszerte, mert Müller telekkönyvvezető ur, a ki bírja mindnyájunk tisztelét és szeretetét, egyike a legambiciózusabb tisztviselőknél. A számos jó kívánsághoz, a melylyel Müllert az alkalomból elhalmozták, mi is örömmel járulunk hozzá.

— **Államosítás a délvidéken.** A m. kir. vallás-és közoktatásügyi miniszter legújabbán a torontálalmási (pancsovai járás) összes községi iskolák bezúrtatásával 1900. évi január havától kezdődőleg, magyar tannyelvű állami elemi iskolát állít fel. A jelenleg alkalmazott tanerőket díjlevélileg biztosított fizetésükkel veszi át az állam, illetve evvel fognak kinevezetni. A nem magyar anyanyelvű tankötelesek, nevezetesen a német és román anyanyelvűek a népiskola III. osztályától kezdve fognak, hetenkint később megállapítandó számú órákban, a német, illetve román írás-olvasásban oktatást nyerhetni. Az oktatás az állami iskolában ingyenes lesz. Az óvoda államosítása is a legközelebbi jövőben várható. Bizonyára mindenki, a ki népoktatásunk iránt érdeklődik, örömmel veszi e hirt tudomást, mely ismét a haladást jelenti e téren.

— **Esküvő.** Kasza Ferenc dr. szegedi ügyvéd szombaton esküdött örök hűséget Nagy-Szent Miklóson Raffinger Matildának, dr. Raffinger Sándor ottani ügyvéd bájos leányának.

— **Ünnepek.** Lezajlottak a pünkösdi ünnepek is, újra felvesszük az élet harcában a küzdelmet s folytatjuk a kenyérkeresés munkáját. Az ünnepeknek folyton szép idő kedvezett s ha néha el is borult az ég, csakhamar kiderült újra s aranyos sugárzózzal borította el a világot. Vig élet, zaj volt mindenfelé. Künn a német negyedben ket teljes napig tartott a „kerváj” s ott volt a város egyik fele. A másiknak nagy része pedig kiment Bégaszentgyörgyre, még pedig olyan számban, hogy a külön vonat is kicsinek bizonyult a befogadására.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést, mely Forster József nyug. századosnak, Forster Imre, a torontálmegei jegyzői kar egyik legtitiztetreméltóbb tagja édes atyjának haláláról ad hirt: Özv. Forster Józsefné szül. verbói Szluha Mária a maga valamint gyermekei, egy a nagyszámú rokonság nevében fájó szívvel jelentli Szent-Erzsébeti Forster József nyug. huszár-századosnak f. hó 19-én déli 12 órakor életének 66. évében rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után bekövetkezett váratlan elhunytát. A boldogultnak földi maradványai f. hó 20-án d. u. 6 órakor fognak a helybeli rom. kath. temetőben örök nyugalomra elhelyeztetni. Az engesztelő szent-mise-áldozat pedig ugyan azon napon reggeli 9 órakor fog a plébániai templomban az egek Urának bemutatni. Szánád, 1899. május hó 19-én. Forster Imre, Forster Irén, Forster Sándor, gyermekei, verbói Szluha Sándor veje, Forster Imréné verbói Szluha Ilona, menyé. Számos unokái, rokonai és barátai. Áldás és béke hamvaira!

— **A pancsovai iskolák.** Pancsova város th. bizottsága szombaton 43 szavazattal 24 ellen elhatározta, hogy német és szerb tannyelvű iskoláit átadja az államnak. A magyar nemzeti egység erősítésére, a város jövőjére oly kiható történelmi jelentőségű határozat örömmel tölti el a magyar haza és e város minden igaz fiának a bensejét. — Az élénk és heves vitában a szónoki erő babérkoszorúja Christian Antal kir. közjegyzőt és dr. Scsitinszky Adolf ügyvédet illeti, mindkét párt pedig a honfui erények diadalát aratta.

— **A nagybecskereki polgári dalegylet** ifj. Rendla Ferenc egyleti karnagy vezetése alatt sikerült dalestélyt rendezett tegnap este a kaszinóban, a melynek csak ma szakadt vége a kora reggeli órákban. Az estélyt ugyanaz a fesztelenség, jó kedv jellemezte, mely népszerűvé tette az eddigi mulatságokat. A karok bámulatos szép haladásról tesznek tanuságot, de nem kevésbé sikerült Jung István és Jakob Mihály urak bariton és tenor szólója. Óriási hatást ért el Szabó Károly elnök, a „Torontál” népszerű Nerája, a ki a dalról s a dalegylet alakulásáról mondott gyönyörű beszédet. A poetikuss szép előadásból közöljük a következő részt, mint a mely tisztán a dalról szól:

A dal minden éghajlat alatt és minden népnél megterem évezredek óta, megterem, mert a dal szívből ered és szívhöz szól s mint ilyen a költészet legnépszerűbb, de legmagasztosabb kivirágzása, melynek kezdete volt, de vége soha sem lesz; nyílt tolmácsa az örömnél és fájdalomnak egyaránt.

A dal a nép lélek egyik legjellemzőbb kifejezője is, melyből okulva Göthe, Beránger és Petőfi megteremtették annak specifikus nemzeti formáját. Ebből tudjuk, hogy a francia dal könnyű, de pajzán, a német érzelmes, a szláv melankoliával telt, a magyar dal meg sirva vigadó és szilaj.

Megteremtették költőink bölcs eszükkel a nemzeti dalok formáját, mert a dal, mint a költészet alap eleme szavakban beszél s a gondolatok által költi fel az érzelmet mindnyájunkban; s mint ilyen még a művészet népszerűsítője, nyílt tolmácsa a nemzeti érzelmenek, mely által a civilizáció leghatalmasabb fegyvere minden művelt nemzet kezében; nemesíti a keblet, édes varázsával erősíti meg szellemileg az emberiségben az egyesek közötti viszonyt, s a műveltség ezen uton tökéletesítve ellenállhatatlanul haladhat az eszmény felé.

Ha ez igaz, mi tagadhatatlan, elvitázhatatlanul a dal a szabadság védőfegyveréül avatja fel magát, mert lehet-e olyan nemzetet képzelni, melynek ne volna kedves a szabadság. Lehet-e képzelni olyan nemzetet, melyre akkor ha bántják, sujtják, ne hatna a buzdító, a lelkesítő, felbátorító dal, mely ilyenkor meg nem tisztulna minden kislelkű csüggedéstől, gyavaságtól, félelemtől, hogy méltó lelkesedésben szembe szálljon az ellenséggel s azt győzni ne engedje.

A tudomány megtalálta benne azon célt, melyet a kedvtöltés alig sejtett. A cél is küzdelemmel és fáradsággal jár mint általában minden tudomány és művészet. Azóta ennek élni nemcsak kedvtöltés, de egyszersmind fáradságos küzdelem is, nem szórakozás, hanem tanulás, művelés és fáradozás is, melyen a jól alkalmazott példák méltó gyümölcsüket dusan megteremhetik.

Ezen dalegyletek vannak hivatva a dalnak, a nemzeti éneknek népszerűségeit szerezni, melyeknek tekintélyét már 31 év óta működő országos dalár egyesület számukra megteremtette: ennek bölcs vezérét Isten még sokáig éltesse.

— **Tanitógyűlés.** A „Délmagyarországi tanítóegylet zsombolya-nagykikindai főköre” ez évi rendes tavaszi közgyűlését f. hó 18-án Kis-Oroszon tartotta meg. Már kora reggel telve voltak az utcák kíváncsiakkal, várva az érkező tanítóvendégeket. Középkülső nemzeti színű lobogó hirdette Kis Orosz ünnepét. Kilenc óra tájban kezdtek gyülekezni az egyesület tagjai a központi iskolában, a honnan zenekíséret mellett vonultak a 1/2 10 órakor kezdődő gyűlésre. A vendégeket Ambrus plébános üdvözölte gyönyörű beszéddel, a melyre Leblanc Lajos főkegyleti főnök mondott hálás köszönetet. 10 órakor Leblanc Lajos szép beszéddel nyitja meg a gyűlést, melyen először is Árendátzky

orgiák folytak le, hogy barbár szenvedélyük kielégítessék. Barátság, család, vallás, törvény, haza, vagyon, élet és halál, mind olcsó árú volt akkor, ha cirkuszról volt szó Justinianusnak majdnem trónjába és életébe került az 532. évi lázadás, mert eme vad játékoknál a pártoskodás lángjai oly magasra csapkodtak, hogy a trón is égett s 30.000 ember vesztette életét. De sok volna ezeket mind elősorolni. Kivétel nélkül e szenvedély örülete tartotta ígért alatt a birodalom lakosait. Ovidius a cirkuszban kedves oldalán elegiát zeng: de a leány érdeklődése egy kocsiira irányul. (Ovid: A. III. 2 78.) Nerót, mint kis gyermeket tanítója megbüntette, mert a cirkusz gyönyöreiről fecsegett; sőt midőn egy alkalommal tanulótlársai előtt azzal dicsekedett, hogy y lova egy kocsiit elgázolt, miért tanítójától kérdőre vonatván, azt hazudta, hogy az Achilles által meghurcolt Hektorról beszélgetett. (Sueton: Neró, 22.) Kicsiny nagy, dus vagy koldus mind csak a játékot kereste s e szenvedély annyira uralkodott a kedélyek felett, hogy minden nemesebb művelődést teljesen háttérbe szorított. Nem tartottott művelt embernek az, ki nem erről beszélt s még az ifjuság sem foglalkozott mással, mint a cirkuszjáték esélyeivel. Iskolákban, otthon, utcán s a templomokban ezt emlegették és dicsőítették. Juvenális írja, hogy a legkomolyabb emberek is nagyobb veszteségnek tartották pártjuk leveletését, mint akár a kanneai háborút. A legvénebbek ősz fejükre esküdtek, hogy Róma nem állhatna fenn a cirkuszjátékok nélkül. A nép álmatlanul töltötte azt az éjszakát, mely a versenyeket megelőzte s csodálatos láz fogta el az emberek kedélyét. Már napfelkelte előtt özlött a versenyterre, hogy jó helyet biztosítson magának. Ehen, szomjan, de vad kéjjel élvezte a játék gyönyöreit s igen gyakran testi és szellemi megrázkódtatásuk örülete kergette az embereket.

Szinte hihetetlen, hogy az erkölcsi komolyság megtestesült alakjai is, mily odaadó szenvedélyvel keresték a cirkusz örömeit. Vakon rohantak a verseny színhelyére már kora hajnalban. Caligula egyszer botokkal kergette szét az álmat zavaró tömeget s husz lovagot és ugyanannyi férjes nőt gázoltatott össze; Elagabalus pedig mérges kigyókat dobott közéjük.

Mielőtt a játék kezdetét vette, isteni tisztelet tartatott. Istenképek, szobrok s más vallásos jelvényekkel díszesített körmenetben vonultak a fórumra. Elül ment a játékot rendező magistrátus, a pretor vagy consul kocsiin állva, aranyhímzésű bibortógában, kezében pálmával vagy sasos elefántcsont-jogarral. Feje felett aranyból készített tölgyfakoszorút tartottak, mely ragyogott a sok drágakőtől. Fuvolák, trombiták harsogása között így vonult fel a körmenet, melyet hosszú sorban öszvérek, lovak, elefántok és lovak által vontatott diadalszekerekkel láthatatlan sora követett. Végül vallási emblemákkal haladt a papság. Mindez oly szertartásossággal történt s oly szigoru aprólékosággal vitt pedanteriával, hogy a legcsekélyebb hiba az egész ünnepélyt érvénytelenné tette, mikor — elülről kezdtek. Természetesen voltak olyanok is, kiknek ez javukra levén, igyekeztek zavart támasztani, azért Claudius elrendelte, hogy az ismétlések egy napnál tovább ne tartanak. A nép tapssal és arcraborulással hódolt egy-egy istenképnek, melyet a körmenetben vittek; főleg Ceres, Mars és Venus részesültek nagy tiszteletben.

A futás irányát, kezdetét és célját három-három kup-oszlop jelölte; az egész pálya hosszában alacsony fal (spina) húzódott, melyen istenszobrok és oltárok állottak. Hétszer kellett megfutni a tért, rendszerint négy-négy fogattal. Voltak első, második és harmadik díjak, míg a negyedik csak a becsmérés szavaival illetett. Napjában huszonnégy indítás történt, de ki-

vételes alkalmakkor több is. A fogatokban két, három ló volt fogva, habár a lóhajítás művészetét az értette legjobban, ki legtöbb lovat fogott kocsijába. Neró egy alkalommal tizes fogattal lépett fel. A kocsi — melyeknek alakját mindnyájan jól ismerjük — könnyű és kicsinyek voltak. A lovak soha sem egymás elé, hanem egy sorba voltak befogva. A kocsiok állva hajtottak, a gyeplőt övükhöz csatolták; egyik kezükben ostort, a másikban kést tartottak; ez utóbbit a gyeplő esetleges elmentésére tartván készen. Az elnök ki a főbejáratnál levő erkélyen foglalt helyet, fehér kendővel adott jelet az indulásra, a pályára dobván azt, miről a keresztény Tertulianus azt írja, „hogy a magasból ledobott kendő Lucifer képének látszott.” A kocsi vágatva rohantak, sűrű portfelleggel eltakarva; vad lárna tölté be a levegőt. A futtatás mintegy félórát tartott, mely idő alatt körülbelül egy mérföldnyi utat tettek meg. Tapasztalt kocsiok kezdetben engedték a tapasztalatlanokat rohanni, míg ők az utolsó fordulóra tartották vissza erejüket; de ekkor azután iszonyu küzdelem keletkezett, mikor a diadal végét emberi és állati hullák iszonyuan összeroncsolt tömege zárta be.

A nézők, mint hullámzó embertenger örüléssel határos öröm, düh s félelem ezerféle jeleivel kísérték szemekkel a kocsiakat. A győzött örömrivalgással fogadták, míg a veszteseket átkokkal és szidalmakkal illették.

Ma már az Aventius Róma legelhagyottabb tája. A császárpaloták romjai a szomorú pusztaság és az enyészet hazája, hol a szegényebb zsidó-osztály temetője van. A Maranna patak a régi dicsőség álmairól zug. Medrében meredt szemekkel bámészkodnak az összetöredezett istenszobrok, mintha arról gondolkodnának, hogy mulandó minden: még a dicsőség is! . . .

Mária tanítónő gyakorlati előadást tartott a IV-ik osztályban a „Harmat és dér“ ismertetéséről. Ezen előadás úgy módszertanilag, valamint pedagógiaileg teljesen sikerült, igazán meglátszik, hogy mindig a kitünőt tanítónők közé tartozik a szorgalom és munka volt feladata. Következett erre Ambrus József plébános igazán nagyszerű gyakorlati, tanulságos előadása a „Vértetű“ről, az almafák hatalmas ellenségéről. Feszült figyelemmel hallgatták ezen tanulságos előadást, fűszerezve az ő finom páratlan humorával. Az előadó igyekezett bebizonyítani, hogy mily veszedelmes állatka, s hogy hogyan kell védekezni, hogy gyümölcsöseinket teljesen tönkre ne tegye. Ezen szép előadást a gyűlés jegyzőkönyvéleg kívánja megörökíteni. Utoljára következett Reck Ottó értekezése, a ki szintén kisoroszi tanító. Értekezésének czíme: „A hazugságról“ volt. Ezen a nép között nagyon elterjedt bünt igyekezett alapos tanulmányozásról tanuskodó felolvasásában bebizonyítani, hogy melyek az okai a hazugság terjedésének s mi a teendője a tanítónak ezen nagy bűn megtorlásánál. A főkegylet 10 pontban állította össze ezen bűn elhárítására szolgáló módokat. Ezek után következett több egyleti ügy elintézése s újtagok felvétele; új tagokul főlvetettek ajánlatuk folytán: Ambrus József róm. kath. plébános és Rácz Livius g. kel. plébános. Az indítványok közül legjelentékenyebb volt Ambrus József indítványa a tanítóknak ezüst érdemkereszttel való kitüntetés tárgyában. A gyűlés után következett a közeled, melyen számos felkészült hangzók az ő Felsége a királyra, a vallás- és közoktatásügyi miniszterre a kir. tanfelügyelőre, Ambrus Józsefre stb. E helyen hálás köszönetét fejezi ki a tanító-egylet Ambrus József plébánosnak, hogy ily nagyszerű fogadtatásban részesítette az együletet.

— Záró-ünnepély a főgimnáziumban. A főgimnázium gyakorló iskolája folyó hó 22-én délelőtt tartotta záró ünnepélyét, nagy és elegáns közönség jelenlétében. Az ünnepélyt az énekkar nyitotta meg magyar népdalokkal, melyeket Herr Ödön énektanár vezetése mellett sok precizitással adott elő. Majd Zsiross Elemér VIII. o. tanuló szavalta el Abrányi Emil „A krakéler“ című monológját, hiven és rutinnal adva vissza a szellemes monológ szépségeit. Nagy hatást ért el Pellikán János, ifjusági elnök szép pályanyertes munkája: „Vallás és hazafiság a magyar nemzeti költészetben“, melyben sok szorgalommal és helyes kriteriummal fejtegeti vallásos és hazafias költészetünk kiválóbb képviselőit. Sikerült volt Franz és Réczey VII. o. tanuló gordonkájátka és Zsiross V. o. tanuló zongorakiséréte. Allandó derűség mellett adta elő Forschner István VI. o. tanuló Jókai „A kalandos tót“-ját, sok ügyességgel juttatva érvényre az ötletes tót bohókás kalandjait. Majd Fuchs Béla VIII. o. tanuló olvasott föl jelentést a gyakorló-iskola ez évi működéséről. Balázi igazgató szép buzditó szavaival és a Hymnus eljátszásával ért véget az ünnepély.

— A buza egy újabb betegsége. Demkó belánszky Ferenc módosi földbirtokos, állandó gazdasági tudósító, ki maga is kiváló gazda, a buza egy újabb betegségét fedezte fel, melyről a következőket írja: A hét folyamán Módos és a szomszédos községek határában vetett búzában egyes kisebb-nagyobb területű rézvörös foltokat vettem észre, melyek területe a módosi határban mintegy 420, a kerületi községekben 370 holdra tehető. Több gazdatársamat megkérdeztem, hogy minek tulajdonítják-e foltok keletkezését, az egyik azt mondta: „Hesseni légy“, a másik „szárazság“, „űszök“ stb. Kiváncsi voltam a betegség valódi okát tudni és azért egy gazdatársammal szövetkezve néhány beteges buzapalántát a földmívelési miniszterium rovar-tani osztályába küldöttem, honnan táviratilag válaszul azon értesítést nyertem, hogy a buza-növényt a „Buza pondró“ (Tylenchus scanvenc Sch) támadta meg. A buza pondró által megtámadott búzában a gazda a betegséget könnyen felismerheti, mert a buza pondró eleinte a megtámadott búzanövény fejlődését akadályozza, majd később, a mint a növény fejlődésével az életereje is növekedik, megtámadja a magot. Az ekként megtámadott férges mag olyan, mintha köűszkös volna, de nem tartalmaz fekete port, hanem kemény, fél akkora, mint az egészséges buzaszem, színe sötétbarna, majdnem violás fekete vagy sárga elszórtan sötétbarna foltokkal. Ha felvágjuk az aránylag igen vastag sötétbarna zem fásbéjú, tartalma bélszerű, sárgás fehéres szemcsés anyag, mely vízceppel érintve, azonnal felduzzad és már kis nagyítás alatt is jól látható finom szálakból áll. Ha ilyen pondros buzaszem a földre kerül, fás vastag burka elkorhad, a pondrók

felélednek és kigyózó mozgással vándorolnak tovább vagy 20 cm. távolságra, mely éppen elégséges arra, hogy a pondró újabb tápanyagot találjon. A kinek buzavetésében a buza pondró fölütötte tanyáját, az saját buzájából magot ne tegyen félre, mert könnyen veszélyeztetni összes termését. Az egészséges magot többszöri rostálás és triórezéssel el lehet ugyan a beteg magtól választani, dacára ennek mint fent említém, az így kitisztított magot elvetésre nem ajánlom. A megtámadott földterület aratás után felforgatandó, a következő évben pedig kapás növény ültendő bele, így a földben maradt peték nem kapnak éltető anyagot, ha nem és egészen, de nagy részben elpusztulnak.

— Vonatkisiklás a keskenyvágányu vonalon. A torontáli h. é. vasutak üzemeltetésétől vett értesítés szerint f. hó 22-én az 503. sz. vonat mozdonya és 2 személykocsi Pálmajor és Csősztelek között kisiklott. Ember és járművek sérülése nem történt. A kisiklott kocsi beemelése után a vonat akadálytalanul folytatta útját. A kisiklás oka ismeretlen; annak kiderítésére a vizsgálat megindított.

— Bégaszentgyörgyi parkmegnyitó. A „bégaszentgyörgyi park-egylet“ titkárától vettük a következő sorokat: A szép tavaszi napsugár s a természet varázsának hatása alatt váratlanul nagy számban rándult ki, különösen a nagybecskereki közönség a bégaszentgyörgyi parkba s hisszük, hogy a kirándulók legtöbbször — a kisebb kalamitásoktól eltekintve — igen jól érezték magát a szemgyönyörködött sétány ózondus levegőjében. Nehogy azonban azt a látszatot juttassam érvényre, mintha a kertnek mintegy reklámszerűen dicsőhymnust zengenék, a fent érintett kalamitásokra óhajtók az egylet nevében reflektálni s teszem azt következőkkel: Ismeretes, hogy a városi közönség kényes izlésének, különösen rendkívüli körülmények között, igen bajos minden tekintetben kifogástalanul megfelelni. E bajnak s különösen ama körülménynek kérem tehát a parkvendéglő gyenge kiszolgálását betudni, hogy ezen üzlet a lefolyt pünkösdi ünnepek alatt a kezdet nehézségeivel volt kénytelen megküzdenni, mi arra való tekintettel, is, hogy kerti helyiségben, pláne akkor, midőn a látogatók száma teljesen az idő önkényétől függ s akkor, midőn még alkalom sem kínálkozott tapasztalatok alapján az előforduló bajokat orvosolni s végül faluhelyen az első alkalomkor nem lehet nagyvárosi jelleget feltalálni. Azt hiszem, megbocsáthatók ez apró bajok; jövőre pedig az egylet maga fog arról gondoskodni, hogy a közönség kívánalmainak mindenben elég tetsessék. A f. hó 22-én rendezett táncestély épp olyan pompásan sikerült, mint a többi s még a nagybecskereki szép leányok is elpusztíthatlan kedvvel járták a táncot, egészen a vonat elindulásáig.

— A Horgony-Pain Expeller igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájdalom, fejfájásnál, köszvényelnél, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórna, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitünő háziszerré já eredménnyel használtott bedörzsöléséknél az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt ávegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan mint „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller“ vagy „Richter-féle Horgony-Liniment“ kérendő és a „Horgony“ védjegyre kérünk figyelni.

TÁVIRATOK.

A kiegyezési tárgyalások.

Budapest, május 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy ott ma Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedűs, Darányi magyar miniszterek, továbbá gróf Thun osztrák miniszterelnök és Kaizl, Dipauli osztrák miniszterek értekezletet tartottak a kiegyezés véglegesítése ügyében.

Perczel Mór betegsége.

Budapest, május 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bonyhádról jelentik, hogy Perczel Mór újabb szélhűdés következtében reménytelenül megbetegedett.

Árviz.

Budapest, május 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Volga vizállása rendkívül magas. A vizmenti lakosság izgatott, mert fél, hogy a folyó keresztültörő gátakat. A carevi kerületben néhány falu már is viz alatt áll.

Határidő-üzlet.

Budapest, május 23 (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában az árak 10 krral emelkedtek. Kötetett:

Buza májusra	9-13— 9-15
Buza októberre	8 28— 8-29
Rozs októberre	6-71— 6-72
Zab októberre	5-45— 5-47
Tengeri májusra	4-51— 4-52
Repece augusztusra	12-35— 12-45

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskekerekre, illetve Nagy-Becskekerekről.

Érvényes 1899. május hó 1-től.

Érkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Temesvár felől: délelőtt 11.38, délután 5.36, éjjel 10.29.

Pancsova felől: délelőtt 10.33, délután 5.58.

Zsombolya, Alibunár és Versecz felől: reggel 8.49, éjjel 10.29.

Zsombolya felől: (keskenyvágányu pályaudvar) délelőtt 10.45, este 6.27, éjjel 10.21.

Csősztelek felől: reggel 6.24, (csak minden kedden, pénteken és szombaton)

b) a nagybecskereki (nknbvt) pályaudvarra:

Budapest, Nagy-Kikinda felől: reggel 7.52, délután 4.45, éjjel 10.22.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Temesvár felé: éjjel 3.00, délelőtt 10.00, délután 4.31.

Pancsova felé: reggel 8.02, este 6.20.

Alibunár és Zsombolya felé: reggel 3.00, délután 4.31

Versecz felé: reggel 6.15, délután 4.31.

Zsombolya felé: (keskenyvágányu pályaudvar) reggel 5.05, délután 2.00 este 7.05.

Csősztelek felé: éjjel 2.50 (csak minden kedden, pénteken és szombaton.)

b) a nagybecskereki (nknbvt) pályaudvarról:

Budapest, Nagy-Kikinda felé: reggel 5.45, délelőtt 11.49, este 7.05.

VASUT-ÜGYEK.

11994/99. szám. Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága egy a szolnoki műhelyben leszerelt 30 lóerőt kifejtő és teljesen jókarban lévő kazán nélküli gőzgépet eladni óhajtván; ezen célból nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen gőzgép, mely szolnoki műhelyünkben megtekinthető, a vevőnek a vételár lefizetését igazoló főpénztári nyugta ellenében fog jelenlegi raktározási helyén kiszolgáltatni, vagy pedig egyik a vevő által meghatározandó magy. kir. államvasuti állomáson bérmentve szállítva, vasuti kocsiiban átadani.

Vevő tartozik a vételár a felszólítás vételétől számított tizennégy nap alatt lefizetni és ugyanezen határidőn belül a gépet átvenni.

Az alulirt igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül szabadon választhasson és a gépet tetszése szerinti ajánlattevőnek engedhesse át.

Az ajánlati, illetve a vételár a gépet egy összegben, nem pedig kilogrammként állapítandó meg.

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy erre vonatkozó, egy koronás bélyeggel ellátott lepecsételt és a borítékon ezen külfelirattal „Ajánlat gőzgép megvételére 11994/99. számhoz“ ellátott ajánlataikat folyó évi június hó 7-ig a magy. kir. államvasutak anyag-és leltárbeszerzési osztálynál benyujtsák.

Az ajánlat benyujtását megelőző napnak déli 12 óráig a gépet felajánlott árnak 5 % -át készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban teendő le főpénztárunknál bánatpénzképen.

Bánatpénz nélküli, a fentebbi feltételektől eltérő, ugyszintén elkésve beérkező, vagy ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Budapest, 1899. április 9.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

VASUT-ÜGYEK.

5933/99. szám.

471-3.1

Hirdetmény.

Értesítjük a t. cz. közönséget, hogy f. hó 31-én d. e. 9 órakor Nagybecskerek Bégapart állomásunk raktári helyiségében a kézbesíthetetlen áruk és talált tárgyak nyilvános árverés alá bocsájtatnak, mely árveréshez a venni szándékozó t. cz. közönség ezennel tisztelettel meghívatik.

Nagybecskerek, 1899. évi május hó 20-án.
Az üzletigazgatóság.

42052/99. szám.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Az 1900. évben, esetleg még további 2, illetőleg 4 évben szükséges műhelyi faanyagokat biztosítani óhajtván, azok szállítására nyilvános pályázatot hirdetünk.

Az előreláthatólag évenként szükséges mennyiségek a következők:

1. Erdei fenyőfa deszka	1605 m ³
2. Erdei " palló	5422 "
3. Luczfenyőfa deszka	3255 "
4. Tölgyfa "	100 "
5. Vágott tölgyfa "	548 "

6. Tölgyfa { 5000 mm.-től—7000 mm.-ig	1675 "
palló { 7000 mm.-től—9000 mm.-ig	680 "

7. Tölgyszálfa: rönkök műhelyi fák el-készítésére, legkisebb 1000 "

átmérő a vékony végén 370 mm.

Az ajánlatok f. é. június hó 6-án déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig június hó 5-én déli 12 óráig budapesti főpénztárunknál teendő le.

A részletes pályázati felhívás, nemkülönben az ajánlattételre használandó ajánlati űrlapok, melyekben az előreláthatólag szükséges méretek és az azokból biztosítandó mennyiségek vannak felsorolva, alulírott igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Andrássy-ut 73/75. sz. II. emelet 43/a.) és valamennyi üzletvezető-ségnél megtekinthetők, illetőleg ott megszerezhetők.

A 122291/96. sz. általános, valamint műhelyi célokra szükséges fák szállítására vonatkozó és 82144/98. sz. a. érvényben lévő új különleges szállítási feltételek szintén ezen hivataloknál megtekinthetők és a budapesti nyomtatvány-tárunknál (Andrássy ut 73/75.) a vételár (általános feltételek 25 kr., különleges feltételek 15 krajcár) befizetése mellett beszerezhetők, de postautján is kaphatók, ha a vételáron kívül posta költség fejében 10 krajcár nevezett nyomtatványtárhoz beküldetik.

Budapest, 1899. évi április hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

16117/II. szám.

A magyar kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak által a Budapest-Dunapart állomáson létesítendő 40 m. átmérőjű szivókut és csatornák létesítése céljából ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, a feltételek és a pályázati feltételek a budapest-jobbparti üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályánál (külső kerepesi-ut) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Jogérvényes és közzé keltezett ajánlatok legkésőbb f. év május hó 29-én (huszonkilenc) déli 12 óráig I. osztályunknál nyújtandók be, lepecsételve eme felirattal: "Ajánlat Bpest-Dunapart állomáson létesítendő szivókutra." Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Bánatpénz fejében legkésőbb f. év május hó 27-én déli 12 óráig 600 frt, azaz hatszáz forint készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban gyűjtőpénztárunknál (külső kerepesi-ut) lefizetendő.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén a legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebbi árfolyam szerint számíttatnak, de névértékben felül számításba nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel. Az ajánlatok közt a szabadválasztási jogot magunknak fenntartjuk.

Budapest, 1899. május hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

60-504/A. V. 99.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1899. évi július hó 15-től 1900. évi augusztus hó végéig terjedő időre szükséges 9500 q. égő repceolaj és 1500 q. kenő repceolaj szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírt mennyiségek csak a megközelítő szükségletet képezvén, ennél fogva az igazgatóság fentartja magának azt a jogot, hogy ezen mennyiségeknél egy negyeddel többet vagy kevesebbet szállíthasson és hogy a kiírt összmennyiség erejéig tetszés szerint égő vagy kenő olajat megrendelhesen.

Az ivenként egy koronás okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1899. évi június hó 20-dikán déli 12 óráig a m. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda küldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott olaj értékének 5%-a legkésőbb 1899. évi június hó 19-dikén déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadóak és kötelezők a 122.291/96. számú általános szállítási és a fenti anyagok szállítására vonatkozó 39.986/92. számú különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módok az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségnél és a hazai kereskedelmi és iparkamáránál megtekinthetők.

Ezen részletes módok leírása az ajánlatot tenni szándékozóknak a fent nevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánatra postán megküldetik. Budapest, 1899. évi április havában.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Hirdetések.

841. szám 1899.

459-3.3

Árlejtési hirdetmény.

A törvényhatóságilag jóváhagyott 5. kgy. számú 2851/899. képviselő-testületi határozat értelmében a Farkasd községben szükséges **előfogati fuvarozás** 1899. évi július hó 1-től kezdve felfogadott fuvarosok által lévén teljesítendő, melyek a mondott naptól 1900. évi december hó végéig, tehát másfél évre Farkasd községhezánál **1899. évi június hó 2-án délelőtti 9 órakor** tartandó nyilvános szóbeli árlejtés útján fognak felfogadtatni.

A kikiáltási ár évi 1200 frt, melynek 10%-a bánatpénz fejében az árlejtés megkezdése előtt leteendő.

Vállalkozó köteles állandóan három rendes fogatot és ezen kívül netáni tűz vagy más veszély elhárítására július, augusztus és szeptember hónapokra még külön három tartalékos kocsit készenlétben tartani.

A többi feltételek a községi jegyzői irodában tudhatók meg.

Kelt Farkasdon, 1899. évi május hó 14-én.

Az előjáróság.

A párdányi járás főszolgabírójától.

3686/99. kig. sz.

468-3.1

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán üresedésbe jött **gyűlési községi jegyzői állásra**, a melylyel 600 frt évi fizetés, 50 frt kézbesítési díj, 80 frt uti- és 60 frt fa-átalány, továbbá szabad lakás és házi-kertnek élvezete és a magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak szedhetése van egybekötve, ezennel pályázat hirdetik.

Mihez képest mindazon egyének, a kik az 1883: I-ső t.-cikkben körülírt minősítvénynyel bírnak s ezen állást elnyerni óhajtnak, felhivatnak, hogy szabályszerűleg felszerelt folyamodványukat alólírott hivatalhoz f. évi június hó 14-ikéig benyújtsák.

A választás f. évi június hó 15-én d. e. **10 órakor** Gyűlési községhezánál fog megejtetni.

Kelt Párdányban, 1899. évi május hó 17-én.

A párdányi járás főszolgabírói hivatala.

2421. urb. szám 1899.

466-3.1

Hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék birtokbiróság ezennel közhírré teszi, hogy a temes-bégavölgyi visszabályozó társulatnak Gille József és érdektársai, helyesebben Horváth-Neuzina község érdekelteji ellen védőtöltés építése céljából folyamatba tett kisajátítási ügyében azokra az érdekeltekre nézve, a kiknek ingatlanaira vonatkozólag a kártalanítási ár egyességileg megállapítható nem volt, jelesen:

1. A neuzinai 46. számú tjkvben 999-1028/a/2, 1026-1043/b hrsz. 1512. kat. részletszám alatt Erős János és Mixich Anna tulajdonán felvett egészben 8 hold 94 □-öl területből kisajátítandó 1 hold 260 □-öl + 150 + 228 □-öl;

2. a neuzinai 46. számú tjkvben 2812 2919 hrsz. 5601 kat. részl. sz. a. Trendler György tulajdonán felvett egészben 1 hold 202 □-öl területből kisajátítandó 1042 □-öl és

2. az ugyanott sz. a. tkvi 5597. kat. részl. szám alatt Trendler György tulajdonán felvett egészben 1 hold 249 □-öl területből kisajátítandó 649 □-öl, mindössze tehát = 1 hold 121 □-öl, végre

4. a neuzinai 864. számú tjkönyvben 2936-2937. hrsz. 4810 kat. részletszám alatt Klopp János 173. hrsz. tulajdonán felvett egészben 7 hold 1385 □-öl területből kisajátítandó 32 □-öl területre nézve a kártalanítási eljárás elrendeltetett; a tárgyalásra határnapul **1899. évi június hó 12. napjának délelőtti 9 órája** Horvát Neuzina községhezához oly hozzáadással tüzetik ki, hogy arra az összes érdekeltek megidéztenek és hogy az érdekelteknek meg nem jelenése vagy a tárgyalásról elmaradása az érdemi határozathozatalt nem gátolja s hogy ez esetben és az egyéni külön értesítésnek elmaradása esetén igazolásnak helye nincs; végre, hogy a távollevők és ismeretlenek érdekeit a kirendelt ügygondnok Manojlovits Miklós ügyvéd lesz hivatva megóvni.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint polgári bíróság, 1899. évi május hó 5-ik napján.

Dr. Duka László,

elnök h.

Ádám Dénes

jegyző.

Kiadó lakás.

A melencei-utcában 426/40. sz. alatt fekvő házban egy, két utcai és két udvari szobából, csukott folyosóból, külön pince és padlás, közös mosókonyhából, **kellő mellékhelyiségek** álló **lakás kiadó** és azonnal elfoglalható. Felvilágosításokat alólírott vagy a házban lakó **Schwarz Pál** fűszerkereskedő ur ad.

472-3.1

Poroszkay Béla.

Tavaszi kabátok leányok és hölgyeknek a legnagyobb választékban, a legolcsóbbtól a legfinomabbig **Kovács Gedeonnál** Nagy-Becskereken.

273/b-x.15